

Memorandum

Resultaten onderzoek rekenkundige ondergrens AERIUS

Onderwerp	Memo resultaten rekenkundige ondergrens AERIUS
Datum	09-09-2024
Documentnummer	UTSP-2103594948-25576
Van	Mirjam Sterk
Aan	Provinciale Staten

De afgelopen maanden is in opdracht van het IPO een verkenning gedaan naar het verhogen van de rekenkundige ondergrens in het programma AERIUS. De resultaten van deze verkenning zijn op 28 augustus jl. aangeboden aan de minister van LVVN en openbaar gemaakt. Met deze memo wordt u geïnformeerd over de resultaten van de verkenning en de aanbevelingen die zijn gedaan naar aanleiding van de uitgevoerde verkenning.

Samenvatting van de bevindingen

Aanleiding voor de verkenning was het eindrapport van het Adviescollege Meten en Berekenen Stikstof (Commissie Hordijk) 'Meer meten, robuuster rekenen' uit 2020. Het wetenschappelijk onderzoek bevestigt en verdiept de bevindingen van de Commissie Hordijk dat er met de huidige (lage) ondergrens van 0,005 mol/ha/jaar sprake is van schijnzekerheid. In het onderzoek is gekeken of er beperkingen zijn in de theorie, de mate van validatie en de onzekerheid die leiden tot een wetenschappelijk onderbouwde (hogere) ondergrens. Die beperkingen zijn wel geconstateerd, met name in de modelbeschrijving van de droge stikstofdepositie. Echter, de geconstateerde beperkingen zijn niet afhankelijk van de grootte van de stikstofdepositie, maar van de precieze lokale omstandigheden waar de depositie plaatsvindt. Daarom leveren de in dit onderzoek gevonden beperkingen nu geen onderbouwing voor een ondergrens op model-/atmosfeerwetenschappelijke gronden; er is wel aanleiding voor een breder dan alleen model-/atmosfeerwetenschappelijk vervolgonderzoek, dat mogelijk binnen afzienbare tijd wel tot een juridisch houdbare ondergrens leidt. In het onderzoeksrapport is aangegeven dat de huidige verspreidingsmodellen, zoals SRM2 en OPS in AERIUS Calculator, voldoen aan de wetenschappelijke standaard en de best beschikbare geschikte modellen voor toestemmingverlening zijn. De gevonden beperkingen gelden voor de huidige stand van de atmosferische wetenschap.

Aanbevelingen

Het IPO doet aan de minister de volgende aanbevelingen en wil hierin ook samenwerken met de minister om de rekenkundige ondergrens nader te onderzoeken:

- Het uitvoeren van meer veldexperimenten om het huidige probleem van onvoldoende meetgegevens (voor het statistisch kunnen onderbouwen van een ondergrens) aan te pakken.
- Het uitvoeren van meer wetenschappelijk onderzoek naar het depositieproces. Met name door te zorgen voor meer geschikte meetgegevens om de modellering voor specifieke situaties te verbeteren en de onzekerheid te verkleinen.
- Het verkennen van rekenen op hogere schaalniveaus dan 1 hectare, omdat daarmee over het algemeen een deel van de onzekerheden wordt uitgemiddeld.

- Het onderzoeken van de mogelijkheden om projecten geaccumuleerd te beoordelen in plaats van te kijken naar individuele bronbijdragen. Zo'n aanpak past volgens de wetenschappers goed bij de geschiktheid van het model voor berekeningen van de totale depositie en kan beter ondersteund worden door meetgegevens. Net als bij het rekenen op een hoger schaalniveau dan 1 hectare wordt dan een deel van de onzekerheden uitgemiddeld.

In aanloop naar het Kamerdebat op 4 september heeft het IPO, ten aanzien van de rekenkundige ondergrens, geadviseerd dit in gezamenlijkheid met het Rijk spoedig en voortvarend op te pakken. Dit met als doel om alsnog meer duidelijkheid te geven.

Naast de modelmatige ondergrens, zijn de provincies graag bereid om samen met het rijk te kijken naar het alternatief van een beleidsmatige drempelwaarde. Voor ons als provincie Utrecht is dan wel van belang dat er voldoende rechtszekerheid bestaat dat deze drempelwaarde juridisch standhoudt en er niet op langere termijn een nieuwe groep wordt gecreëerd die in een vergelijkbare situatie terechtkomt als de huidige PAS-melders, met alle onzekerheden die dat met zich meebrengt.

Gevolgen voor huidige werkzaamheden

Het ontbreken van voldoende wetenschappelijke zekerheid voor het invoeren van een hogere rekenkundige ondergrens, betekent dat de huidige ondergrens wordt gehandhaafd en dat daarmee in het kader van vergunningverlening ook moet worden gerekend. Gelet op de aanbevelingen die vanuit het IPO aan de minister zijn gedaan is het nog onbekend wanneer meer duidelijkheid kan worden gegeven over de invoering van een hogere rekenkundige ondergrens. Wenselijk is wel om hier zo snel als mogelijk voldoende duidelijkheid over te hebben, waarbij ook van belang is dat er voldoende zekerheid is over juridische houdbaarheid. De provincies willen dit graag samen met het rijk oppakken waarbij het rijk dergelijk onderzoek zal moeten financieren en faciliteren. Het is aan het nieuwe kabinet om daar voortvarend mee aan de slag te gaan.